

Uitvoeringsrichtlijn Historisch Schilderwerk

(URL 4009)

Deze uitvoeringsrichtlijn laat zien wat er nodig is om op een verantwoorde manier om te gaan met historisch schilderwerk in monumentale gebouwen.

Het onderhoud van historisch schilderwerk is van een andere orde dan het aanbrengen van nieuw schilderwerk. Deze uitvoeringsrichtlijn laat zien wat er allemaal bij komt kijken. Denk aan uitleg over veelgebruikte vaktermen (zoals bruinieren en politoeren), materiaalkeuzes, bijzonder technieken en toepassingen. Per techniek worden de eisen besproken die gesteld worden aan de voorbereiding van werkzaamheden, de ondergrond en de uitvoering. Hieronder zijn een aantal aandachtspunten op een rij gezet waar u als eigenaar mee te maken kunt krijgen. De volledige tekst van deze uitvoeringsrichtlijn is te vinden op de [website van Stichting ERM](#).

Kennis en expertise

Het uitvoeren van onderhoud en restauratie van historisch schilderwerk is specialistisch werk. Een bedrijf dat aan de uitvoeringrichtlijn historisch schilderwerk wil voldoen, moet de juiste kennis en expertise in huis hebben. Zo moet een specialistisch schilderbedrijf in staat zijn om de samenstelling en historische kenmerken van schilderwerk kunnen herkennen en verwerken. Ook moet het bedrijf de expertise hebben om op een historisch en ethisch verantwoorde wijze het schilderwerk te conserveren, repareren en vernieuwen.

Voorbereiding

Onderzoek

Het schildersbedrijf begint met een opname van het schilderwerk ter plaatse. Een belangrijk aspect van het vooronderzoek is dat de conditie van de ondergrond in beeld wordt gebracht. De uitvoeringrichtlijn omschrijft wat hierbij de aandachtspunten zijn. Zo moet worden gekeken naar houtrot of de zoutbelasting van het muurwerk. Daarnaast wordt onderzocht of er sprake is van sterk wisselende klimaatcondities en of de ondergrond in het verleden een impregnerende behandeling heeft gehad.

Proefstukken

Een andere voorbereidende maatregel is het opzetten van een proefstuk. Het schildersbedrijf kan door het opzetten van meerdere proefstukken uitzoeken welke materialen en technieken het meest geschikt zijn om het schilderwerk uit te voeren.

Behandelveorstel

De verzamelde kennis van het onderzoek wordt uiteindelijk omgezet in een behandelveorstel. Dit is een advies waarin de voorgenomen werkzaamheden staan omschreven.

Uitvoering

Reinigen

Naast schilderen kan de uitvoering ook bestaan uit het uitvoeren van een (periodieke) reiniging. Hiermee kan worden voorkomen dat vuil in de verflaag dringt en deze aantast of van kleur doet veranderen. De uitvoeringsrichtlijn beschrijft diverse reinigingstechnieken.

Verfsoort

De eigenschappen van verf of vernis zijn afhankelijk van het type bindmiddel. Hiermee wordt niet alleen de uitstraling bepaald, maar bijvoorbeeld ook andere eigenschappen, zoals de overschilderbaarheid, duurzaamheid en het vochtregulerend vermogen. Ook de toepassingen en verwerkingsomstandigheden zijn per type verf verschillend. De richtlijn gaat dieper op dit soort afwegingen in.

Materialen

Voor monumenten bestaan op grond van monumentale waarde voor schilderwerk uitzonderingen op de wet- en regelgeving. Zo is het mogelijk om gebruik te maken van ambachtelijk vervaardigde bouwproducten zonder CE-markering. Ook mag de schilder verf op basis van vluchtige organische stoffen (VOS) verwerken op de historische onderdelen van een rijksmonument, mits de juiste veiligheidsmaatregelen zijn getroffen.